

פרשת חקת

ויבאו בני-ישראל כל-העדה מדבר-צן בחדש הראשון וישב העם בקדש ותמת שם מרים ותקבר שם. ולא-היה מים לעדה ויקהלו על-משה ועל-אהרן.

(במדבר כ פסוקים א-ב)

ומשם בארה הוא הבאר אשר אמר ה' למשה אסף את-העם ואתנה להם מים. אז ישיר ישראל את-השיירה הזאת עלי באר ענו-לה. באר חפרוה שרים פרוה נדיבי העם במחוקק במשענתם וממדבר מתנה. וממתנה נחליאל ומנחליאל במות. ומבמות הגיא אשר בשדה מואב ראש הפסגה ונשקפה על-פני הישימן.

(במדבר כא פסוקים טז-כ)

מה בפרשה? הפרשה פותחת בתיאור של הכנת אפר פרה אדומה אשר משמש לטיהור טומאת המת. לאחר מכן מתוארים הפרטים המדויקים הנוגעים בטומאת המת, כיצד מקבלים אותה וכיצד נפטרים ממנה.

בפרשת חקת מוזכר מותה של מרים אחות משה ואהרן. מיד לאחר ציון עובדת מותה נכתב כי לעם אין מים. ישנה אגדה עתיקה על באר שליוותה את עם ישראל במסעותיהם ונתנה להם מים, הבאר הופיעה בזכות מרים הנביאה. לפי רש"י ופרשנים נוספים העם מיד מתלונן על מחסור במים משום שעם מותה של מרים הסתלקה הבאר.

לאחר שהעם זועק למים, מבקש אלוהים ממשה לדבר אל סלע ולבקש ממנו לתת מים לעדה. משה בוחר תחת זאת להכות את הסלע. הסלע מניב מים רבים אך אלוהים איננו מרוצה מחוסר הציות של משה להוראותיו. בגלל הכאת הסלע נענשים משה ואהרן בכך שלא יזכו ללוות את העם אל תוך הארץ המובטחת וימותו לפני הכניסה אל הארץ.

גם אהרן נפטר בפרשתנו ומעביר את בגדי הכהונה אל אלעזר בנו. העם מבכה את אהרן שלושים ימים. מלך אדום איננו מרשה לעם ישראל לעבור בנחלתו ועליהם לעקוף את ארצו. בדרך מתייאש העם וזועק לאלוהים ולמשה. אלוהים מתרגז עם תלונותיהם ומשלח נחשים מסוכנים ברחבי המחנה. לאחר שהעם מתנצל על חוסר סבלנותו יוצר משה נחש נחושת פלאי שכל מי שמביט בו מיד נרפא מהכשת הנחש.

הצעה ליצירה באר מרים פלאית

חומרים:

- אבני פסיפס
- קרטון ביצוע
- פלסטלינה כחולה
- חול צבעוני
- דבק

תהליך היצירה:

- מדביקים את אבני הפסיפס אל קרטון הביצוע בצורת ריבוע קטן
- לאחר מכן מוסיפים עוד כמה שורות של פסיפסים על הריבוע עד שנוצרת באר קטנה
- ממלאים את הבאר בפלסטלינה כחולה
- מדביקים סביב חולות בצבעים שונים

הצעה לפעילות שיחה לשבת

- נסו לחשוב מדוע בוחר משה להכות את הסלע במקום לדבר איתו. האם כעס? האם היה עצוב? אולי היה מבולבל?
- אילו דברים גורמים לנו לאבד את הסבלנות ולהתפרץ?
- המים הם הכוכבים הגדולים של הפרשה שלנו, המחסור בהם גורם לנו להבין כמה הם חשובים. מדוע אנו זקוקים למים בעולם?
- כיצד אפשר לשמור על המים שלא ייגמרו?
- האם אתם יודעים כיצד נוצרים מי שתייה והיכן ניתן למצוא אותם?

סיפור לשבת

כשהלכו בני ישראל במדבר היה חם מאוד, הכל סביב היה צחיח ויבש אך בני ישראל לא התייבשו ולא צמאו. מרים הנביאה ליוותה את מסעם ובכל אשר הלכו דאגה מרים להופעתה של באר מיוחדת. הבאר נשמעה לקולה של מרים ולה בלבד, לכן נקראה בארה של מרים.

הבאר הייתה מודיעה על הגעתה בשירה נפלאה שהדהדה במעמקיה ובני ישראל היו עונים ושרים במקלה עם הבאר.

כל נשיאי העדה היו עומדים סביב הבאר ובעזרת מטותיהם שואבים ממנה מים, המים היו מבעבעים ועלים והנשיאים היו שרים בקול גדול "עלי באר, עלי באר!"

לעיתים הבאר התמלאה כל כך שהייתה מציפה את כל המחנה במים ומי שרצה לבקר את שכנו היה צריך לשוט אליו בסירה!

העם והבאר היו מאושרים ומרוצים. אך יום אחד כשמרים זקנה מאוד, היא עייפה ממסעות במדבר עצמה את עיניה, עלתה אל השמים ולא שבה.

כשמתה מרים נסתמה הבאר והפכה לסלע סגור ומסוגר שאינו מניב אף טיפה של מים. ניסו כולם לפתוח את הסלע אך לא הצליחו.

העם היה צמא מאוד ובכה. כולם התחננו למים אך הבאר לא פתחה את פיה ושירתה דממה.

פנה משה לאלוהים וביקש ממנו לעזור לעמו ולהעניק להם מים למסעם.

אמר אלוהים למשה ואהרן " דברו אל הסלע ובקשו ממנו לתת לכם מים".

עמדו משה ואהרן והסתכלו על הסלע. משה נזכר באחותו האהובה והתעצב מאוד. פתאום ברגע של כעס ועצב הרים משה את מטהו והכה את הסלע, מכה ועוד מכה!.

איזה פלא! הסלע אמנם לא נפתח והפך לבאר שהיה אך מים החלו זורמים ממנו. תחילה זרזיף קטן ולבסוף שטף אדיר של מים. מספיק מים להרוות את צימאוננו של העם כולו.

אלוהים כעס מאוד על משה שבמקום לדבר הוא הכה. הבאר נבהלה והתעופפה מעלה מעלה, עד שנעלמה. מספרים שהיא עפה עד לים כינרת ושקעה לתחתית.

ועד היום, אם מישהו חולה, הוא יכול לשחות בים כינרת ולקוות שהמים המרפאים של באר מרים יעזרו לו להרגיש טוב יותר.

מבוסס על:

תלמוד ירושלמי, מסכת כתובות סז א
מדרש רבה ויקרא פרשה כב פסקה ד
מסכת תענית ט' דף א

פירוש רש"י לבמדבר כ' פסוק ב'

הבלוג של מיה נולד במטרה להמשיך את המסורת היהודית של קריאה בפרשת השבוע, אשר הופכת את התורה לחלק מחיי היום יום שלנו ואת הטקסטים היהודיים העתיקים לרלבנטיים. בבלוג של מיה תוכלו למצוא פעילויות מגוונות העוסקות בפרשות השבוע, אשר יסייעו לכם להפוך את סיפורי התורה גם לחלק מעולמם של ילדים. מיה, בעלת תואר ראשון בחינוך ובמקרא ורכזת החינוך לגיל הרך בקהילת בית דניאל בתל אביב וגם המקימה והמנהלת את זולזו, מרכז הורות ומשחיקה בבית דניאל. **צילומים: עומר גרייסמן**

